GEMEENTE ENSCHEDE

MEMO

Datum: 10 januari 2024

Aan: Kamer bestuur en middelen (Stedelijke commissie)

Van: Burgemeester Bleker

Onderwerp: Patseraanpak

Aanleiding
Op 30 oktober jl. kwam in de stedelijke commissie bestuur en middelen bij de behandeling van de begroting de ‘patseraanpak’ aan bod. Hierbij heb ik toegezegd om informatie na te sturen over de huidige stand van zaken. Deze memo voorziet hierin.

De patseraanpak
De term ‘patseraanpak’ is een brede term waar verschillende interventies onder kunnen worden geschaard. Het gaat dan om interventies met als doel om de status van criminelen te doorbreken en om te voorkomen dat jeugd wordt aangetrokken tot het plegen van criminaliteit. In Enschede hebben we meerdere interventies die bijdragen aan bovenstaande doelen. Verderop in deze memo volgt daarvan een overzicht. In de stedelijke commissie werd de patseraanpak van Rotterdam benoemd als voorbeeld. Hieronder wordt dieper ingegaan op hoe dit er in Rotterdam uit ziet en hoe dit in Enschede vorm krijgt.

De Rotterdamse patseraanpak
In Rotterdam wordt een specifieke vorm van controleren verstaan onder de ‘patseraanpak’. Het gaat dan om een vorm van een integrale verkeerscontrole, waarbij de Politie samen met de Belastingdienst controleert op voertuigen. Vaak sluit de gemeente ook aan, bijvoorbeeld de Boa’s of medewerkers van gemeentelijke belastingen. De controle wordt uitgevoerd met als doel ‘onverklaarbaar bezit te bestrijden’. Zo wordt er gecontroleerd op openstaande boetes en vorderingen, die dan meteen worden geïnd. Hierbij worden regelmatig auto’s in beslag genomen. Ook wordt in de voertuigen gecontroleerd op verboden middelen als drugs en wapens en wordt gekeken naar andere strafbare feiten (bijv. rijden onder invloed).

In Enschede is deze vorm van controleren grotendeels geïntegreerd in de grotere verkeerscontroles die meerdere malen op jaarbasis worden uitgevoerd (zowel binnen Enschede als in Twente). Vaak doen naast de Politie ook de Belastingdienst, Douane en Marechaussee mee aan deze controles. Er wordt dan gecontroleerd op meerdere zaken, waaronder overtredingen van de Wegenverkeerswet maar ook op ondermijning (drugs, wapens), en op openstaande boetes (waarbij het ook voorkomt dat auto’s in beslag worden genomen).

Overige interventies
Zoals hierboven al benoemd hebben we in Enschede verschillende interventies die bijdragen aan het doel om status van criminelen te doorbreken en om te voorkomen dat jeugd wordt aangetrokken tot het plegen van criminaliteit. Hieronder een overzicht.

Project Rising Stars
Gemeente Enschede was een van de deelnemers van het regionale project Rising Stars. Het idee van dit project was om te voorkomen dat risicojongeren doorgroeien tot de harde kern van criminele netwerken. Het rising stars project zoals oorspronkelijk bedoeld liep vast op informatie-uitwisseling tussen o.a. politie, OM en gemeente; het was niet mogelijk om te komen tot een convenant. Vanwege de landelijke stagnatie hiervan stopt dit project ook in Enschede. Dat er noodzaak is om deze jongens en meiden vroegtijdig uit een mogelijk criminele carrière te krijgen en te houden, wordt lokaal door alle partijen ondersteund. Daarom zetten we in op vroegsignalering, waarin veel winst te behalen is.

Vroegsignalering
Er wordt stevig ingezet op vroegsignalering. Hierbij worden signalen tussen professionals, gemeente en school vroegtijdig gedeeld om te voorkomen dat jongeren afglijden en in de criminaliteit komen. Hiervoor wordt op dit moment een regionaal convenant voorbereid waarbij er lokaal ruimte is om het aan te passen op detailniveau. Ook in de aanpak ‘preventie met gezag’ in Glanerbrug is er een prominente rol voor het versterken van vroegsignalering. Het plan is om binnen dat project een coördinator vroegsignalering aan te stellen om partners met elkaar te verbinden, risicojongeren te monitoren en het netwerk met scholen te versterken.

Persoonsgerichte aanpak en groepsaanpak
We hanteren een stevige persoonsgerichte aanpak op drugsdealers in het centrum. We zetten hierbij onze eigen mogelijkheden en de mogelijkheden van onze partners in om overlast tegen te gaan en om de status van deze drugsdealers te doorbreken. Bovendien vindt binnen het JOR een persoonsgerichte aanpak plaats. Het JOR, het Justitieel Overleg Risicojongeren, richt zich op risicojongeren die dreigen af te glijden richting criminaliteit. Voor de aanpak van jeugdgroepen maken we gebruik van de pré-weeg en weegtafels.

Weerbaarheidsprogramma’s jeugd
Om de weerbaarheid van jeugd te vergroten worden er meerdere educatie- en bewustwordingsprogramma’s aangeboden. Het gaat erom dat jongeren situaties leren herkennen waarin zij worden verleid criminele handelingen te verrichten, dat zij weten wat de risico’s zijn en dat zij daardoor ‘nee’ blijven zeggen en zo dus weerbaar blijven tegen criminaliteit. Voorbeelden van dergelijke weerbaarheidsprogramma’s zijn project ‘Harnas’ in Glanerbrug, de Risk Factory, Hack Shield. Binnen het plan van aanpak van ‘preventie met gezag’ wordt ook ingezet op het versterken van deze weerbaarheid.

Integrale casusaanpak ondermijning op onverklaarbaar bezit
Binnen de integrale aanpak van casussen van ondermijning is het doorbreken van de status van criminelen en het afpakken van crimineel vermogen (of goederen die met dat crimineel vermogen zijn aangekocht) een belangrijk element. Het komt regelmatig voor dat binnen deze casusaanpak door een of meerdere partners (bijv. Politie, OM, Belastingdienst, gemeente) beslag kan worden gelegd op panden, goederen of vermogen. Hier blijven we stevig op inzetten met onze partners.

Laten zien dat misdaad niet loont
Laten zien dat misdaad niet loont is belangrijk om de aantrekkingskracht van criminaliteit te doorbreken. We willen hier samen met onze veiligheidspartners nog meer nadruk op leggen. Zo zal binnen de aanpak van Preventie met Gezag aandacht gaan naar het doorbreken van de aantrekkelijkheid van (‘het snelle geld’ van) criminaliteit.